

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 55/23

Λουξεμβούργο, 30 Μαρτίου 2023

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-5/22 | Green Network (Διαταγή επιστροφής εξόδων)

Επιτρέπεται να έχουν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές ενέργειας την εξουσία να επιβάλλουν στις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας την επιστροφή των ποσών που εισπράχθηκαν κατά παράβαση των απαιτήσεων περί προστασίας των καταναλωτών

Η προστασία των καταναλωτών εμπίπτει πράγματι στα καθήκοντα των εν λόγω αρχών

Το 2019, η Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ρυθμιστική αρχή για την ενέργεια, τα δίκτυα και το περιβάλλον, Ιταλία) επέβαλε στην Green Network, ιταλική εταιρία διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, διοικητικό πρόστιμο ύψους 655 000 ευρώ λόγω παραβάσεως των υποχρεώσεων περί τιμολογιακής διαφάνειας. Η ρυθμιστική αρχή υποχρέωσε επίσης την προαναφερθείσα εταιρία να επιστρέψει στους τελικούς πελάτες της ποσόν ύψους 13 987 495,22 ευρώ, το οποίο τους είχε χρεώσει ως έξοδα διοικητικής διαχείρισεως κατ' εφαρμογήν συμβατικής ρήτρας η οποία κρίθηκε παράνομη από την εν λόγω αρχή.

Αφού πρώτα προσέβαλε την απόφαση αυτή ανεπιτυχώς ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου, η Green Network άσκησε εν συνεχεία αναίρεση ενώπιον του Consiglio di Stato (Συμβουλίου της Επικρατείας, Ιταλία), υποστηρίζοντας ότι η προβλεπόμενη στο ιταλικό δίκαιο εξουσία της εθνικής ρυθμιστικής αρχής να επιβάλλει την επιστροφή των ποσών που χρεώθηκαν στους πελάτες αντέβαινε στην οδηγία 2009/72¹.

Στο πλαίσιο αυτό, το Consiglio di Stato (Συμβούλιο της Επικρατείας) υπέβαλε δύο προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο σχετικά με το άρθρο 37, παράγραφοι 1 και 4, της οδηγίας 2009/72, το οποίο αφορά τις εξουσίες των ρυθμιστικών αρχών, και σχετικά με το παράρτημα I της ίδιας οδηγίας, το οποίο προβλέπει τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν τα κράτη μέλη για την προστασία των καταναλωτών.

Με την απόφασή του, το Δικαστήριο **διευκρινίζει ότι το άρθρο 37, παράγραφος 1, στοιχεία θ' και ιδ'², και παράγραφος 4, στοιχείο δ'³, της οδηγίας 2009/72, καθώς και το παράρτημα I αυτής, δεν αντιτίθενται στο να παρέχει ένα κράτος μέλος στην εθνική ρυθμιστική αρχή την εξουσία να διατάσσει τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας να επιστρέψουν στους τελικούς πελάτες τους το ποσό που αντιστοιχεί στην αντιπαροχή την οποία αυτοί κατέβαλαν ως «έξοδα διοικητικής διαχείρισεως» κατ' εφαρμογήν**

¹ Οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενεργείας και για την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/ΕΚ (ΕΕ 2009, L 211, σ. 55).

² Οι εν λόγω διατάξεις αφορούν, αντιστοίχως, τα καθήκοντα των ρυθμιστικών αρχών αναφορικά με την τήρηση των υποχρεώσεων διαφάνειας και την προστασία των καταναλωτών.

³ Η εν λόγω διάταξη προβλέπει ότι οι ρυθμιστικές αρχές έχουν την αρμοδιότητα να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες δεν συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την οδηγία 2009/72 ή προς νομικά δεσμευτικές αποφάσεις των ρυθμιστικών αρχών, ή να προτείνουν σε αρμόδιο δικαστήριο να επιβάλλει τις εν λόγω κυρώσεις.

συμβατικής ρήτρας η οποία κρίθηκε παράνομη από την εν λόγω αρχή. Το ίδιο ισχύει και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η εν λόγω διαταγή επιστροφής ποσών δεν βασίζεται σε λόγους ποιότητας της σχετικής υπηρεσίας που παρέχουν οι οικείες επιχειρήσεις, αλλά σε παράβαση των υποχρεώσεων περί τιμολογιακής διαφάνειας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Καταρχάς, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, για την επίτευξη των σκοπών της οδηγίας 2009/72, αυτή απαιτεί από τα κράτη μέλη να απονέμουν στην εθνική ρυθμιστική αρχή ευρείες εξουσίες στον τομέα της ρυθμίσεως και της εποπτείας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζουν την προστασία των καταναλωτών.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το άρθρο 37 της οδηγίας 2009/72, το οποίο αφορά τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της ρυθμιστικής αρχής, δεν μνημονεύει την αρμοδιότητα επιβολής στις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας της υποχρέωσης να επιστρέφουν κάθε ποσό που έλαβαν ως αντιπαροχή δυνάμει συμβατικής ρήτρας η οποία κρίθηκε παράνομη. Εντούτοις, η χρήση, στο άρθρο 37, παράγραφος 4, της οδηγίας 2009/72, της φράσεως «οι ρυθμιστικές αρχές διαθέτουν τουλάχιστον τις ακόλουθες αρμοδιότητες» υποδηλώνει ότι είναι δυνατό να τους ανατίθενται και άλλες αρμοδιότητες πέραν εκείνων που μνημονεύονται ρητώς στο άρθρο 37, παράγραφος 4, ώστε να τους παρέχεται η δυνατότητα να εκπληρώνουν τα καθήκοντα που περιγράφονται στο άρθρο 37, παράγραφοι 1, 3 και 6, της οδηγίας.

Επιπλέον, η διασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων περί διαφάνειας που υπέχουν οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και η προστασία των καταναλωτών εμπίπτουν στα καθήκοντα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών που απαριθμούνται στο άρθρο 37, παράγραφοι 1, 3 και 6, της εν λόγω οδηγίας.

Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι **ένα κράτος μέλος δύναται να παράσχει σε μια ρυθμιστική αρχή την εξουσία να επιβάλλει στους εν λόγω επιχειρηματίες την επιστροφή των ποσών που έλαβαν κατά παράβαση των απαιτήσεων περί προστασίας των καταναλωτών**, ιδίως δε των απαιτήσεων που αφορούν την υποχρέωση διαφάνειας και την ακρίβεια της τιμολογήσεως.

Η ερμηνεία αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι το άρθρο 36 της οδηγίας 2009/72 προβλέπει, κατ' ουσίαν, ότι η εθνική ρυθμιστική αρχή λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα «διαβουλευόμενη στενά με άλλες ενδιαφερόμενες εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των αρχών ανταγωνισμού, κατά περίπτωση, και με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων τους», ή ότι το άρθρο 37, παράγραφος 1, στοιχείο ιδ', της ανωτέρω οδηγίας περιλαμβάνει τη φράση «σε συνεργασία με άλλες εμπλεκόμενες αρχές».

Πράγματι, από τις προαναφερθείσες διατάξεις δεν προκύπτει ότι, σε περιπτώσεις όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, μόνον μία από τις άλλες αυτές εθνικές αρχές δύναται να διατάξει την επιστροφή των ποσών που εισέπραξαν αχρεωστήτως οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας από τους τελικούς πελάτες. Αντιθέτως, η χρήση του όρου «κατά περίπτωση» συνεπάγεται ότι μια τέτοια διαβούλευση είναι αναγκαία μόνον όταν το μέτρο που πρόκειται να ληφθεί ενδέχεται να έχει συνέπειες για άλλες αρμόδιες αρχές.

Τέλος, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι, στο μέτρο που η προστασία των καταναλωτών και η τήρηση των υποχρεώσεων διαφάνειας εμπίπτουν στα καθήκοντα που πρέπει να ανατίθενται στις ρυθμιστικές αρχές δυνάμει του άρθρου 37 της οδηγίας 2009/72, δεν είναι κρίσιμος ο ακριβής λόγος για τον οποίον μια επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας διατάσσεται να επιστρέψει τα σχετικά ποσά στους πελάτες της προς εκπλήρωση κάποιου από τα εν λόγω καθήκοντα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη

διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Ευαγγελία Λύκου ☎ (+352) 4303 2077

Μείνετε συνδεδεμένοι!

